

شىنجاڭنىڭ جوعارى ساپالى دامۇئنا ئازار

قۇمىل:

ئسۇل - غجازىرادا كۈن نۇرىن قۇالاعان فوتوۋولتسىڭ كوك تەڭىزى قالىپتاسىتى

□انار بۇلت \ شىنجىياڭ گازەتىنىڭ تىلشىسى ۋي يۇڭگۇي

6 - ايدىڭ 17 - كۇنى ئۆستەن بۇرىن قۇمىل فۇڭۋاڭ كۇن ەنەرگىياسى فوتوۋولت-تىق ەلەكتر ستانسىياسىنىڭ باستىعى فىڭ تيانچىڭ جاپان دالاعا جايعاسقان ەلەكتر تاقتيانشالارنىداى لىنزاعا، باتارەياعا، كۇن نۇرنا كوز جبەردى. ول 10 مەگاۋاتتىق ەلەكتر ستانسىاسنان ۴ار جىلى 13 مىلليون كىلوۋات ساعات ەلەكتر سان مىڭداغان وتبا-سنا جەتكىزىلىپ جاتقان ايتتى.

قۇمىلدا فۇڭۋاڭ ەلەكتر ستانسىياسىن قامتىغان فوتوۋولتتىق ەلەكتر ستانسىالارى جۇلدىزداي جامىراپ، قاتار - قاتار تىزىلد-گەن فوتوۋولتتىق ەلەكتر تاقتيانشالارى جارقىراپ تۇر. كەزىندە قوڭىراۋىن سىڭ-مىرلاققان ساۋدا كەرۋەندەرى ۴وتىپ جاتا-تىن وسى مىرستى مەكەندە تارىختا بۇرىن بولماعان “نۇرلى” كورنىسى جارىققا شىقتى.

نۇر تەڭىزى

ەسەيتەۋگە قاراعاندا، قۇمىلدا تۇتاس جىلداى كۇن نۇرىنىڭ ئۇسۇ ۋاقتى 3380 ساعات بولىپ، بۇكىل ەل بويىنشا كۇن نۇرىنىڭ ۴ئۇسۇ ۋاقتى ەڭ مول ۴وڭىر-دىڭ ۴ىرى ەكەن. قۇمىلداى كۇن ەنەرگىياسى بايلىغىنىڭ نازارايالىق قورى 22 ترىلليون 600 مىلليارد كىلوۋات ساعات بولپ، اشۇعا بولاتىن بايلىق مولشەرى 4 مىلليارد 938 مىلليون كىلوۋات سااعاتقا، تەحنىكالىق جاتقان اشۇعا بولاتىن مولشە-رى 3 مىلليارد 209 مىلليون كىلوۋات سا-اعاتقا جەتەدى.

قۇمىل قالاسىنىڭ يىچوۋ رايونىنان 33 كىلومەتر قاشقىقتاعى جاپان دالا شىچىڭ-زىداى ول شەتى مەن بۇل شەتىنە كوز جەتپەيتىن كوك ۴ئۇستى فوتوۋولتتىق ەلەكتر تاقتيانشالارى سوناۋ كوكجىەككە دەيىن سوزىلىپ جاتىر. شىچىڭزى فوتوۋولتتىق كاسىپ سالاسى باشقاسى شىنجاڭداى گەنەرئاتور اگراكتاتارىنىڭ سىيىمدىلىعى مىلليون كىلوۋات سااعاتقا جەتكەن تۇڭغىش فو-توۋولتتىق كاسىپ سالاسى باشقاسى ەسەپ-تەتەلدى. ونىڭ مەڭگەرۋىندەگى جالپى جەر اۋماعى 6. 34 شارشى كىلومەترگە جەتە-دى، جوباداعى قۇرىلىس اۋماعى 22. 24 شارشى كىلومەتر كەلەدى.

27 فوتوۋولتتىق ەلەكتر تاراتۇ كاسى-پورنى شىچىڭزىعا ترگە تەپكەن، جالاڭ كرىستالدى كرەمىنلى فوتوۋولتتىق ەلەكتر تاقتيانشاسى، كوپ كرىستالدى كرەمىنلى فوتوۋولتتىق ەلەكتر تاقتيانشاسى، جارىق جىنايتىن فوتوۋولتتىق ەلەكتر تاقتيانشاسى، جۇقا جارعاتتى فوتوۋولتتىق ەلەكتر تاقتيان-شاسى سياقتى بازاردا كەڭ تارالغان ۴ونىم ۇلگىلەرنىڭ ۴بارى وسى ارادا كولەم قالىپ-تاستىرعان؛ جالاڭ ۴وستى اينالھالى فو-توۋولتتىق سورە، قوس ۴وستى اينالھالى فوتوۋولتتىق سورە جۇرتتى وسى اراعا نە-سانالى تۇردە كەلۇڭگە باۋراغان يىتتەرەنتتە-گى جۇلدىزعا اينالدى.

”فوتوۋولت + ەنەرگىيا ساقتاۋ“، ۴بىر - بىرلەگەن جاڭا ەلەكتر ستانسىالارى ۴سۇل دالادا بويى كوتەردى؛ خۇايدان شىنجىياڭ سەرىكتەستىگى قۇمىل ياندۇن 50

مەگاۋاتتىق فوتوۋولتتىق ەلەكتر تاراتۇ جانە 5 مەگاۋاتتىق ەنەرگىيا ساقتاۋ نىسانى، مەملەكەت ەلەكتر قۇاتىنا قارجى قوسۇ تويى شىنجىياڭ جىبەك جولى كۇنيۋان ەنەرگىيا شەكتى جاۋاپكەرلىشك سەرىكتەسە-تىگىلىك باركولدەگى جەىل مەن كۇن نۇرى ارقىلى ۴بىر ستانسيادا ەلەكتر تاراتۇ جانە ەنەرگىيا ساقتاۋ نىسانى، قۇمىل شىنجىياڭ كۇنپىڭ جاڭا ەنەرگىيا شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ ارتاتورىك اۋدانى نوم وڭىرىندەگى 70 مىڭ كىلوۋاتتىق جەىل مەن كۇن نۇرى ارقىلى ۴بىر ستانسيادا ەلەكتر تاراتۇ جانە ەنەرگىيا ساقتاۋ نىسانى، ت.ب. كۇن نۇرىن قۇالاي جايعاسقان وسى نىساندار كۇن نۇرىن البى قالىپ كا-دەگە جاراتاۋدا، مىنە بۇل قۇمىلداى فوتوۋولت سىتەرىنىڭ جاڭا بەينەسى.

قۇمىل قالالىق دامۇ جانە رەفورما كومپتەتتى پارتيا باسشىلىق گروۋپياسىنىڭ شۇجىي، ورنىباسار مەڭگەرۋشى يىراىم كىچىك بىلاي دەدى: يىپىل 4 - ايدىڭ سو-غىنا دەيىن قۇمىل قالاسىنداى فوتوۋولت-تىق گەنەرئاتور اگراكتاتارىنىڭ جالپى سىيىم-دىلىعى 2 مىلليون 660 مىڭ كىلوۋاتقا جەتتى، بۇل ۴ۇش قىساڭ يىنجەنەرياسىندا-ى 3. 5 ەلەكتر تاراتۇ اگراكتانىڭ سىيىم-دىلىغىمەن قارايلاس. الدىڭعى 4 ايدا قۇ-مىلدىڭ فوتوۋولتتىق ەلەكتر تاراتۇ مولشە-رى ۴بىر مىلليارد 359 مىلليون كىلوۋات سااعاتقا جەتىپ، ولىشەمدى كومىردەن 434 مىڭ 500 توننا ۇنەمدەگەنمەن بارابار بولدى، بۇل كومىر قىشقىل گازىنىڭ شىعا-رىلۇ مولشەرىن ۴بىر مىلليون 303 مىڭ 500 توننا ازايقتانمەن تەڭ.

نۇردىڭ باۋرامىشىعى

تىزبەك بولھاسا كاسىپ كوركەپتۇ قىينعا سوعادى. قۇمىل قالاسىنىڭ كۇن نۇرى وزگەشە، فوتوۋولتتىق كاسىپ سالاسى تىزبەگىنىڭ قۇرىلىسى تەز دامۇ جولىنا ۴ئۇستى. فوتوۋولتتىق ەلەكتر ستانسىاسىنىڭ سالنىۋى مەن سىكە قوسىلۇنان باستاپ، قۇمىل قالاسى فوتوۋولتتىق كاسىپ سالاسى تىزبەگىنىڭ ۴ر بۇنىىن اشۇعا كىردىتى.

۴بىرىنشى مەرزىمدىك جىلىنا 10 گە-گاۋاتتىق (۴بىر گەگاۋات ۴بىر مىلليون كىلوۋاتقا تەڭ) جالاڭ كرىستالدى كرەمىي تاياقشاسى جانە N ۇلگىسىندەگى كرەمىي جاپىراقشاسى نىسانىنىڭ قۇرىلىسى اياقتاۋ كەزەڭىنە ۴وتىپ، تايۋادا تامامدالماق. بۇل قۇمىل جوعارى، جاڭا تەحنىكالىق كاسىپ سالاسىن اشۇ رايونى تازا ەلەكتر كرەمىي شارۋاشىلىعى شەكتى سەرىكتەستە-گىنىڭ كاسىپ سالاسى تىزبەگى قۇرىلىسنە-دا بەرگەن جاۋابى. نىسان دىرەكتورى جوۋ يانپىڭ بىلاي دەدى: ۴بىرىنشى مەر-زىمدە جىبنى 4 مىلليارد 20 مىلليون يۋان قارجى قوسىلدى، باستى ونىمدەرى جالاڭ كرىستالدى كرەمىي تاياقشاسى مەن N ۇلگىسىندەگى كرەمىي جاپىراقشاسى بول-شەكتەىرىن وندىرۇگە پايدالانلادى. ۴ود-دىرىس قۇاتى بىرتىندەپ ولىشەمگە جەت-كەنەننە كىيىن، جەرگىلىكتى ورنىنان 1300دەي ادامدى جۇمىسقا ورنالاسۇعا باستايدى، جىلدىق ۴ونىم قۇنى شامامەن ۴بىر مىلليارد 700 مىلليون يۋان بولادى.

كرەمىي ماتەرىيالى، كرمنى جاپىراقشا-

سى بار بولغانىمەن، باتارەيانى كىم وندە-رى دەدى؟ قۇمىل قالاسى ساۋداكەر شاقىرۇ ارقىلى شىنجىياڭ ۇبىلاي شۇاڭتان ەنەرگىيا شەكتى سەرىكتەستىگىن ەنگىزىپ، 3 گە-گاۋاتتىق جوعارى ۴ونىمدى N ۇلگىسىندەگى TOPCon باتارەياسىن جاسىل جاساۋ نىسانە-نىڭ قۇرىلىسىن جاپپاي باستادى. وسى نىسان سالىنىپ بولغاننان كەيىن شىنجىياڭ-داى جوعارى ۴ونىمدى N ۇلگىسىندەگى TOPCon كرىستال كرەمىنلى باتارەيانى ولىشەمدى وندىرتەتىن تۇڭغىش نىسانعا ايد-نالادى. وسى سەرىكتەستىكنىڭ زاۋود سە-تەرىن باس باقمالۇشىسى جۇ جىجاۋ بىلاي دەپ تانىستىردى: فوتوۋولتتىق ەلەكتر تاراتۇ سالاسىندا قازىر نەگىزىنەن PERC كۇن ەنەرگىياسى باتارەياسى قولدانىلۇدا، بۇل قىسقارتىلىپ “P ۇلگىسىندەگى باتارەيا” دەپ اتالادى. جوعارى ۴ونىمدى N ۇلگىسىندەگى TOPCon باتارەياسى جاڭا تەحنولوگىيەمەن جاسالغان فوتوۋولتتىق با-تارەيا ەسەپتەلەدى، P ۇلگىسىندەگى باتارەيا-مەن سالىستىرعاندا ەلەكتر تاراتۇ ونىمدىلە-گى اناعۇرلىم جوعارى بولغان وسى باتارەيا كەلەسى بۇىن باتارەيا تەحنىكاسىنىڭ دامۇ بەتالىسى بولماق.

فوتوۋولتتىق كەرى تۇرلەندىرگىش، ەنەرگىيا ساقتاۋ تۇرلەندىرگىشى، زەرەدىلى توعىستىرعىش... قۇمىل جوعارى، جاڭا تەحنىكالىق كاسىپ سالاسىن اشۇ رايونىندا جۇجوۋ جۇڭچى ۴داۋىر ەلەكتر شەكتى جارنا سەرىكتەستىگى قۇمىل بولمىشە سە-رىكتەستىگىنىڭ جىلىنا ۴بىر گەگاۋاتتىق فوتوۋولت جابدىقتارى جەلىلەس ونىمدە-رىن ۴وندىرۇ جەلىسى بۇكىلدەي وندە-رىسكە قوسىلدى.

قۇمىلدا فوتوۋولتتىق كاسىپ سالاسى تىزبەگى كۇن ساىىن كەمەلدەنىپ، وسى قۇتتى مەكەنگە كوپتەگەن ۴ىرى كاسىپو-رىن قىزىعا باستادى. 2022 - جىلدان بەرى جۇڭگو خۇايدان سەرىكتەستىگى، جۇڭگو ەنەرگىيا قۇرىلىسى سەرىكتەستىگى، جۇڭگو ماتەرىيال علمى - تەحنىكاسى سەرىكتەستە-گى، مەملەكەت ەلەكتر قۇاتىنا قارجى قوسۇ ەلەكتر سەرىكتەستىگى، جىبىياڭ يۇندا سەرىكتەستىگى، چۇچىڭ ەنەرگىيا سەرىكتەستىگى، يۇانچىڭ ەنەرگىيا سەرىكە-تىستىگى، خۇارۇن جاڭا ەنەرگىيا سەرىكە-تىستىگى، شاڭجاي ەلكتر، جەىل ەلەكتىرى تويى، جۇڭچى ۴داۋىر ەلەكتر سەرىكتەستە-گى، نازا ەنەرگىيا علمى - تەحنىكاسى سە-رىكتەستىگى سياقتى ەل نىشىندەگى 70 نەشە ايگىلى كاسىپورنىنىڭ ۴بىرتالاي فو-توۋولتتىق كاسىپ سالاسى نىسانى ارت - ار-تىنان ترگە تەپتى.

نۇردىڭ ماڭىزى

”شىنجياڭنىڭ ەلەكتىرىن شىعسىقا جونەلتۇ“ 2010 - جىلى باستالغان دەى، 2023 - جىلى 3 - ايدىڭ سوغىنا دەيىن قۇ-مىلدىن دۇنخۇاڭعا، ياندۇنۇنان شاجوۋعا دەيىنگى ەكى ارنامەن سىرتقا جونەتىلگەن ەلەكتردىڭ جالپى مولشەرى 133 مىلليارد 144 مىلليون كىلوۋات سااعاتقا جەتىپ، ەلەكتردى سىرتقا جونەلتۇ بويىنشا قۇمىل-دان جىڭجوۋعا جەتكىزىلگەن ەلەكتردىڭ جالپى مولشەرى 317 مىلليارد 727 مىلليون كىلوۋات ساعات بولدى.

ەلەكتر جەتكىزىمتىن “تىرگەلى ورىن” تۇرعىسىنان، قۇمىلدىان جىڭجوۋعا دەيىنگى كوكتەم مەەرەكەسى، چىچىڭ، دۇان - ۇ، جۇڭجۇ ۇلتى ورتاق ئۇلعا تانمىنا اينالغانىدە-ن اينىگەلدى. تارىخ يەن قازىرگى كەزدى جالعاستىرعان ۴داستۇرلى مەرەكە بەينە رۇحانىي مادەنىيەت دا-نەكەرى نىسبەتتى، ول جۇڭخۇانىڭ تاڭداۋلى ۴داستۇرلى مادەنىيەتنىڭ اسىل جاۋھارى ۴رى مادەنىيەت ارقىلى شىنجىياڭدى نازلەندىرۋدى ورسىتەتۇدەك ماڭغزى تۇتقانى. جاقىنقى جىل-داردان بەرى رايونىمىزدىڭ جەر - جەىرى

±800 كىلوۋولتتىق ەرەكشە جوعارى كەر-نەۋلى تۇراقتى توك جەتكىزۇ يىنجەنەرياسە-نىڭ 15 مىلليون 850 مىڭ كىلوۋاتتىق سايد-كەستى ەلكتر قاينارى گەنەرئاتور اگراكتاتارى سالىنىپ بولپ سىكە قوسىلدى، مۇندا 6 مىلليون 600 مىڭ كىلوۋاتتىق كومىر ەلەكتر اگراگاتى، 8 مىلليون كىلوۋاتتىق جەىل ەلەكتر اگراگاتى، ۴بىر مىلليون 250 مىڭ كىلوۋاتتىق فوتوۋولتتىق ەلەكتر اگرا-گاتى بار بولپ، جاڭا ەنەرگىيانى سىرتقا جونەلتەتىن گەنەرئاتور اگراكتاتارىنىڭ سالىستىرماسى %36.58كە جەتتى. فو-توۋولتتىق ەلەكتر اگراكتاتارىنىڭ سالىسە-تىرماسى جوعارى بولماعانىمەن، ەلەكتر تورىنىڭ ەلەكتىردى ورنىقتى جبەرۇنە شە-نايى كەپىلدىك ەتۇ جامعىندا ورنىن وگەيد-ستۇگە بولمايتىن رولعا بە.

”شىنجياڭنىڭ ەلەكتىرىن چۇڭچىڭگە جەتكىزۇ“ يىنجەنەرياسى باستالىپ كەتتى. 2022 - جىلى 5 - ايدا شىنجىياڭ جۇڭنىڭ ەلەكتر قۇاتىن اشۇ شەكتى سەرىكتەستىگى باركول قازاق اۋتونومىيالى اۋدانىندا تىر-كەۋگە نىىپ قۇرىلدى، بۇل، باستىسى، ”شىنجياڭنىڭ ەلەكتىرىن چۇڭچىڭگە جەت-كىزۇدەگى“ ساپكەستى ەلەكتر قاينارى نە-سانىنىڭ قۇرىلىسنا جاۋاپتى. ەلەكتر قاينا-رىنداى جالپى گەنەرئاتور اگراكتاتارىنىڭ سىيىمدىلىعى 6 مىلليون 100 مىڭ كىلوۋات كەلەدى، مۇندا 2 مىلليون كىلوۋاتتىق كومىر ەلەكتر اگراگاتى، 4 مىلليون 100 مىڭ كىلوۋاتتىق جاڭا ەنەرگىيا اگراگاتى بار. جاڭا ەنەرگىيا اگراكتاتارىنىڭ سىيىمدە-لىغىندا ۴بىر مىلليون 200 مىڭ كىلوۋاتتىق فوتوۋولتتىق ەلەكتر اگراگاتى، 100 مىڭ كىلوۋاتتىق جارىق - جىلۇ ەنەرگىياسى اگراگاتى قامتىلغان. وسى يىنجەنەرياعا مە-جەممەن 32 مىلليارد 100 مىلليون يۋان قارجى جۇمسالادى، جاڭا ەنەرگىيا قۇرىلدە-سى نىسانىنىڭ جۇمىسى جوسپار بويىنشا يىپىل 7 - ايدا باستالماق.

ەلەكتر جەتكىزۇ يىنجەنەرياسى ەلەكتر قاينارى قۇرىلىسنا باستاماشلىدىق ەتتى. ”شىنجياڭنىڭ ەلەكتىرىن چۇڭچىڭگە جەتكىزۇ“ يىنجەنەرياسىنىڭ جەتەكتەنۇندە، قۇمىلدىڭ فوتوۋولتتىق گەنەرئاتور اگراكاتە-تارىنىڭ سىيىمدىلىعى جىل ساىىن ارتىپ، جاڭا ەنەرگىيا كاسىپ سالاسىندا يەلەگەن سالىستىرماسى بارعان ساىىن جوعارىلادى. يىپىل قۇمىل قالاسىنىڭ قاتنىاس سا-لاسىنداى تۇڭغىش جاسىل، تومەن كومىر قىشقىل گازدى نىسان سانالانن قۇمىل قا-لاسىنىڭ جاسىل ەلەكتىرلى قاتنىاس (جاڭا ەنەرگىيالى اۋتونوكلىكەردى زەرەدىلى زار-ياداۋ باغانىنان ۇلگى كورسەتۇ) نىسانە-نىڭ العاشقى تويپتاعى زاربياداتاۋ پۇنكتىتەرى سىكە قوسىلدى. بۇل نىسان جىىنى 45 زاربياداتاۋ پۇنكتى مەن 202 زاربياداتاۋ باعا-نىن قامايتىدى، بۇل قۇمىل ەلەكتر تورىنا جالعالىپ، قالا ماڭىمداى فوتوۋولتتىق كاسىپ سالاسى باشقاسىنىڭ جاسىل ەلەكتردە-نەن پايدالانۇ ارقىلى قالا تۇرغىندارىنىڭ القاۋىنا بولەندى.

جاسىل ەلەكتىرلى قاتنىاس، ۴ي تە-بەلەرىنە تارالغان فوتوۋولتتىق ەلەكتر تاراتۇ جابدىقتارى، كومىر كەنى ۇراسىنىڭ اۋىزدارىنا بىتىراي تارالغان فوتوۋولتتىق ەلەكتر ستانسىالارى... قۇمىلدا فوتوۋولتتىق كاسىپ سالاسى جۇرتتىڭ وندىرىسمەن جانە تۇرمىسمەن توعىسىپ كەتتى.

(باسى 1 - بەتتە)

سول كۇنى باغراش اۋدانىنىڭ باغراش كولى داحكوۋ كورنىسى وڭىە-رىندە دۇان - ۇ مەرەكەسى بايالىنسە-مەن ايداعار قايق ۇسىنىس جارىسى وتكىزىلدى، ۴ارقايسى اۋىل - قالاشقە-تاردان كەلگەن 8 قۇراماداعى 100 نەشە شەبەر باغراش كولى ايدىنىندا جارىسقا ۴ئۆسىپ، بۇكىل ەلدىڭ جەر - جەردە-نەن كەلگەن ساياحاتىشلار مەرەكە مە-رەپىسە شومەدى. كورنىسى ۴وڭىرى تاغى ساياحاتىشلارعا قىياق كۇرىش ۇسىندى، كوپىشلىك بىرگە قىياق كۇ-رىشتەن ۴دام تاتىپ، جارىس تاماشا-لاپ، كوركەم كورنىسكە كوز مەپىرىن قاندىرىپ، مارە - سارە بولدى.

حوشۇت اۋدانىنىڭ ”شىچايدا باسەكە · الاۋن بويالۇلى حوشۇت“ ايدا-عار قايق جارىسى 6 - ايدىڭ 22 - كۇنى التىن قايراڭ كورنىسى وڭىرىندە وتكىزىلدى، 10 قۇراما باغراش كولىندە باسەكەگە ۴ئۆستى. ايداعار قايق جاردە-سىنان تىسى، حوشۇت اۋدانى سۇدا ارقان تارتۇ، قىياق كۇرىش ۇئۇيۇ جاردە-سى، سارى قۇم مەن كوكىلدەر كولدە-گى الاۋ كەشى، ەرەكشە ۴جۇزم شارا-بىنان اۋىز ۇئۇيۇ، قولونەر بۇيىمىدارى كورمەسى سىياقتى قىيىملاردى دا ۇيىمە-دامىتىرىپ، دەمالىس كۇندەنەندەگى تۇرمىستى بايىتتى.

شايار اۋدانىنىڭ ”ايداعار قايمىقتى زۇلاتىسىپ، قىياق كۇرىشىنىڭ ۴يسىن اغقىتۇ“ اتىنداى 2 - كەزەكتى ايداعار قايق جارىسى تاياداۋدا شايار اۋدانى

(باسى 1 - بەتتە)

6 - ايدىڭ 22 - كۇنى التاي ايماقە-تىق ەكولوگىيالىق ورتا مەكەمەسى قابا اۋداندىق بولىشە مەكەمەسىنىڭ، قابا اۋداندىق وداق كومپتەتنىڭ، قابا اۋ-داندىق وقۇ - اعارتۇ مەكەمەسىنىڭ وسى اۋداننىڭ جايىلھا اۋىلى قاراعاش قىستاعىندا تۇراتىن ”ۋەسىۋ، تىيىمدە-لىك جاساۋ، توعىستىرۇ“ قىزمەت اتە-رەتى قىستاقتاغى ورتسا، باستاۋىشى مەكىتەپ وقۇشىلارى مەن قىستاق تۇرغىندارىن قىياق كۇرىش ۇئۇيۇدى سەزىنۇ قىيىملىنا قاتىناسۇعا ۇسىنىس ەتتى.

”بۇل رەتكى قىيىل جۇڭخۇانىڭ تاڭداۋلى ۴داسۇرلى مادەنىيەتىن ساۋلە-لەندىرۇمەن بىرگە، ۴بىر رەتكى مەپىر جەتكىزۇ قىيىلى بولدى، بۇل قىيىلدا قىستاقتاغى جالغىز تۇراتىن قارىتار مەن قىيىشلىعى بار بۇقاراعا قىياق كۇرىش جەتكىزىپ بەرەپ، كوپىشلىكىنىڭ كوڭىل بولۇىن، قامقورلىغىن سەزىندىر-دىك، ەرەكشە ماعىنالى بولدى“ - دەدى قاراعاش قىستاعىندا تۇراتىن ”ۋەسىۋ، تىيىمدىلك جاساۋ، توعىستىرۇ“ قىزمەت اترەتىنىڭ باستىعى، ۴بىرىنشى شۇجى ادالەبەك بازارباي.

”مىنا جاقتاى شىلاننان تۇيىلەتىن قىياق كۇرىش، انا جاقتاى ۇرمە بۇر-شاقتان تۇيىلەتىن قىياق كۇرىش، قىياق كۇرىش ۇئۇيۇ جارىسى باستالدى“ 7! - ايدىڭ 19 - كۇنى حوتان قالاسى شورىباق اۋىلى اقلاڭىكار قىستاعىنىڭ ۴جۇزم سورەسىنىڭ اتىنىدا ”دۇان - ۇدى توپلاپ، نىتىپماقتى جىرلاۋ“ تاقىرىبىندا-ى قىياق كۇرىش ۇئۇيۇ جارىسى دۇماندى ۴جۇرىلىپ جاتتى. ەكى توپتا-عى قاتىسۇشلار جۇمىس ۴بولىسى بويىنشا ساپكەسىپ، كوپ وتپەي قىياق كۇرىشتەردى قىرلاپ ۴ئۇيىپ شىقتى.

اقلاڭىكار قىستاعىنىڭ تۇرغىنى ۴ماينىپا اسەن وسى قىياق كۇرىش مە-رەكەسىندە قىياق كۇرىش ۇئۇيۇدى ۇيد-

وگەن وزەنى ەكولوگىيالىق مادەنىيەت - ساياحات كورنىسى وڭىرىندە وتكىزىلدە-دى. ”ايداعار قايق جارىسى ارقىلى جۇڭخۇانىڭ تاڭداۋلى ۴داسۇرلى ما-دەنىيەتنىڭ باۋرامدىلىغىن سەزىندىك، كوپىشلىك تىزە قوسا قۇلىشغىناندا عانا، ايداعار قايمىقتى كومبەگە قاراي كۇشتى تەبىئەتنە زۇلاتا الادى، ۴بىزدىڭ تۇر-مىسىمىز دا وسى سياقتى“ - دەدى شايار اۋدانى گەزقۇم اۋىلى تۇبان قىسە-تاغىنىڭ تۇرغىنى حاي لۇڭ.

ماناس اۋدانىنىڭ ”ماناس وزەنىندە دەگى ەر جۇرەكتەر“ اتىنداى 5 - كە-زەكتى ايداعار قايق جارىسى 6 - ايدىڭ 22 -، 23 - كۇندەرى وتكىزىلدە-دى. اۋداننىڭ جەر - جەرىنەن كەلگەن 36 قۇراما جارىسقا قاتنىاستى. جارىستان بۇرىن قىزىل تورعىن بايلاپ، ايداعار-دىڭ قاراشىغىن سىزۇ، دۇان - ۇدا ازالى جىر جولدارىن ارناۋ، بارابان سوعىپ ايداعار قايمىقتى سۇعا ۴ئۇسىرۇ، كولدى شارلاۋ جوسىندارى وتكىزىلدى، جۇر-گىزۋشى دۇان - ۇ مەرەكەسىندەگى ادەت - غۇرىپتاردى سول جەردىڭ وزىندە ۴ئۆسىندىرىپ، ماناس اۋدانە-نىڭ مادەنىيەت تارىيىن تانىستىردى. ”جەلبىرەگەن ايداعار تۇ، زۇلاغان ايدا-عار قايق، مەرەپكە شومعان قىيىل ورتە-نىندا ايداعار قايق جارىسى سىندى سالت - سانا، ادەت - غۇرىپ كەسىكىندە دلەلدى“ - دەدى ماناس اۋداندىق ما-دەنىيەت، دەنە تاربيە، رادىيو - تەلەۋىزىيا جانە ساياحات مەكەمەسىنىڭ باستىعى جاڭ شىيىۋي.

رىپ قانا قويماي، ونان دا ماڭغىزدىسى، كوپىشلىككە دۇان - ۇ مەرەكەسىنىڭ باي ۴داسۇرلى مادەنىي ۴مانىن سەزىندە-دىرىپ، جۇڭخۇا ۇلتى ورتاق ئۇلعا تا-نەمن بەرىك ورناتىپ، ۇلتار نىتىمىاغىن نىعايتتى. قىستاق تۇرغىندارىمىزدىڭ تۇرمىسىنىڭ قىياق كۇرىش سىياقتى ۴تاتە-تى، باقتىتى بولۇن تىلەيمىن“ - دەدى اۋتونومىيالى رايوندىق پارىتكوم ۇگىت ۴بولىمىنىڭ شورباق اۋىلى اقلاڭىكار قىستاعىندا تۇراتىن ”ۋەسىۋ، تىيىمدە-لىك جاساۋ، توعىستىرۇ“ قىزمەت اتە-رەتىنىڭ باستىعى، ۴بىرىنشى شۇجى جاڭ شىنگى.

قويۇ سۇيىسەنشىلككە تولى قىياق كۇرىش مەرەكەسى، كوڭىلدى وقۇ ۴ساتى. 6 - ايدىڭ 21 - كۇنى كەشىتتە ونسۇ اۋدانى توپقان قالاشىعى تومەنگى توپقان قىستانىنىڭ دۇان - ۇ مەرەكەسى قىيىلى باستالدى. ”قىياق كۇرىشتىڭ حوش ۴يسى اس ۇيىگە نازا-دى، ەر مەنىنىڭ حوش ۴يسى ۇي مۇشىن كەرنەدى. شاپتول بۇتاغى قاچپا-عا ۴شانشىلىپ، ەسىك الدىندا التىنداي سارى ۴يىداي جايقالدى. مىنا جاقىنا دۇان - ۇ، انا جاقىنا دۇان - ۇ، بارلىق جەردە دۇان - ۇ مەرەكەسى“ - باستا-ۋىش مەكىتەپ وقۇشلارنىڭ ۇاكىلدە-رى وقىپ جاققان قىياق كۇرىش مەرە-كەسى تۇرالى خالىق جىرلارنىا قىستاق تۇرغىندارى ۴السىن -الىى شاپالاق سوقتى.

اۋتونومىيالى رايوندىق گەولوگىيا - كەن نىستەرى مەكەمەسىنىڭ توپقان قا-لاشىعى تومەنگى توپقان قىستاعىندا تۇ-راتىن ”ۋەسىۋ، تىيىمدىلك جاساۋ، تە-مىستىرۇ“ قىزمەت اترەتىنىڭ باستىعى، ۴بىرىنشى شۇجى ۇي شىنجياڭ بىلاي دەپ تانىستىردى؛ وسى دۇان - ۇ مە-رەكەسىندە قىزمەت اترەتى شەكتى ۇاقت نىشىندە قىياق كۇرىش ۇئۇيۇ جا-رىسى، شاۋگىم تاستاۋ قىزىقتى ويىنى، ۴ماشىراپ سىياقتى قىيىملاردى جوسپار-لادى، سونداي - اق قىستاقتاغى تۇعان كۇنىن وتكىزگەن قارىتارعا تۇعان كۇن مەن بۇقاراسى قويۇ سۇيىسەنشىلككە تولى دۇان - ۇدان بىرگە ۴لاززاتتانىپ، شاتىققا شومەدى.

(تىلشى ۴پارىزات ابدۇل، قاتىدە-ناسقان تىلشلىەر جاڭ تىڭ، ۴رايدا، ەرىكتى تىلشلىلەر اي يۇيىشىڭ، لىۋ يۇانيۋان، چىن لىبەڭ)

^[1] قۇمىلداى فوتوۋولت سىتەرىنىڭ جاڭا بەينەسى

^[2] شىنجياڭنىڭ ەلەكترىن شىعسىقا جونەلتۇ“ 2010 - جىلى باستالغان دەى، 2023 - جىلى 3 - ايدىڭ سوغىنا دەيىن قۇمىلدىن دۇنخۇاڭعا، ياندۇنۇنان شاجوۋعا دەيىنگى ەكى ارنامەن سىرتقا جونەتىلگەن ەلەكتردىڭ جالپى مولشەرى 133 مىلليارد 144 مىلليون كىلوۋات سااعاتقا جەتىپ، ەلەكتردى سىرتقا جونەلتۇ بويىنشا قۇمىل-دان جىڭجوۋعا جەتكىزىلگەن ەلەكتردىڭ جالپى مولشەرى 317 مىلليارد 727 مىلليون كىلوۋات ساعات بولدى